

بررسی ۵ ساله پایان نامه های دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی گیلان

دکتر فریبرز منصور قناعی^(۱) - دکتر افشین شفق^(۲) - دکتر مازیار فریدی^(۳) - دکتر حسین نیک زاد^(۴) - دکتر سید افشین عظیمی^(۵)

خلاصه:

انجام پژوهش در رشته های مختلف علوم پزشکی موجب ارتقاء و پیشرفت علم پزشکی است و این مهم در زمره فعالیت های دانشکده های پزشکی و علوم وابسته است بطوریکه قسمت عمده ای از فعالیت های دانشگاه ها را می بایست پژوهش و تحقیق اشغال کند و دانشجویان، مربیان و اساتید رشته های مختلف با فکری پژوهشگرانه امور آموزشی و درمانی خود را دنبال کند.

این مطالعه بمنظور بررسی پایان نامه های ۵ ساله (۱۳۷۳-۱۳۶۹) دانشگاه علوم پزشکی گیلان و مشخص کردن جایگاه آنها در میان فهرست فعالیت های پژوهشی (تحقیق، ترجمه، معرفی بیماری، گزارش موارد بیماری و مقالات مروری) انجام شده است. همچنین پایان نامه ها از نظر وجود خلاصه و نحوه فهرست نویسی مقایسه شده اند. روش جمع آوری داده ها شامل مشاهده و ثبت در پرسشنامه بوده و از آزمون آماری Chi-square استفاده شده و معیار معنی دار بودن آزمون $P < 0.05$ در نظر گرفته شد.

در این بررسی از ۱۸۰ مورد پایان نامه بیشترین فراوانی پایان نامه ها مربوط به فارغ التحصیلان سال ۱۳۷۲ بود که ۲۶/۷٪ از کل پایان نامه ها را تشکیل می داد.

بیشترین فراوانی رشته تحصیلی پایان نامه به جراحی عمومی اختصاص داشت (۲۰٪) و پس از آن بترتیب قلب، اطفال، داخلی و زنان قرار داشتند. در رشته های جراحی شامل جراحی عمومی و تخصصی ۵۱٪ از افراد مذکور پایان نامه ارائه داده بودند حال آنکه بین خانمها ۳۱٪ پایان نامه جراحی نوشته بودند. در رشته تخصصی اطفال خانمها بیش از آقایان پایان نامه ارائه داده بودند و این تفاوت از نظر آماری ($P < 0.01$) معنی دار بود.

در بررسی نوع پایان نامه های بیشترین فراوانی به بررسی موارد بیماری اختصاص داشت (۶۷/۸٪) و کمترین فراوانی مربوط به پایان نامه های ترجمه بود (۱/۷٪). و در این بررسی ۹۵/۵٪ از پایان نامه ها دارای چکیده و (۹۷/۷٪) دارای فهرست منابع بودند که ۲۶/۶٪ از آنها الگوی صحیح منابع نویسی براساس چارچوب Van Cover رعایت شده بود. با توجه به اینکه پایان نامه های تحصیلی نقش مهمی در امر تحقیق و پژوهش در دانشگاه ها دارند. لذا پیشنهاد می شود که دانشجویان به نوشتن پایان نامه های تحقیقاتی ترغیب شده و همچنین چارچوبی هماهنگ برای نگارش صحیح یک پایان نامه توسط وزارت متبوع تهیه و به دانشگاه ها ابلاغ گردد.

کلیدواژه ها: پایان نامه های دانشگاهی / دانشجویان پزشکی / دانشگاه علوم پزشکی گیلان

۱- استادیار گروه داخلی - دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گیلان

- بیمارستان رازی

۲ و ۳ و ۴ و ۵- پزشک عمومی

مقدمه:

وضعیت علوم در یک کشور را میتوان از روی تحقیقات انجام شده در آن کشور سنجید (۱). نگاهی کوتاه به کشورهای پیشرفته مارابه این حقیقت خواهد رساند که دانش و تکنیک تنها از راه آموزش بدست نیامده است بلکه آنچه باعث تمدن امروزی شده تحقیق و پژوهش است. در واقع بخش قابل توجهی از تحقیقات پزشکی و زیست پزشکی دنیا توسط دانشگاهها و موسسات وابسته به آنها انجام و ارائه می شود و بخش مهمی از ارزش دانشگاهها را از فعالیتهای پژوهشی و تعداد مقالات منتشر شده از طرف اعضای هیات علمی آنها تشکیل می دهد (۲).

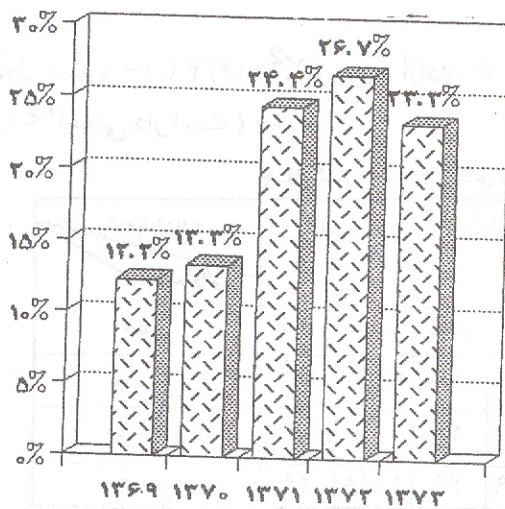
برای پاسخ به این پرسش که آیا مجموعه فعالیتهای پژوهشی در پنجاه سال اخیر روند رو به رشدی داشته یا خیر، بررسی محصولات پژوهشی دانشگاهانظیر پایان نامه ها و سایر انتشارات می تواند مفید باشد (۹). در پایان تحصیلات دوره دکتری دانشجویان پزشکی موظف به تحریر مقاله ای بنام پایان نامه می باشند که غالباً "انتخاب موضوع آن بعهده دانشجو است (۱۰). در یک بررسی نشان داده شده که بهترین راه جهت پرورش محققان خوب در طب عمومی تشویق دکترها جهت نوشتن یک تز تحقیقی است (۱۱). یک پایان نامه، معرف خوبی برای توانایی های ذهنی، مهارتهای تجربی و بالینی، توانایی شخصی برای تحقیق پیرامون یک موضوع مشخص، جمع آوری داده و بحث در مورد گزارش طرح و نهایتاً نتیجه گیری است (۱۲). بنابراین ارائه یک پایان نامه مناسب می تواند سرآغازی برای پیشبرد روند پژوهش در دانشگاهها باشد. با توجه به اینکه اکثریت این پزشکان جوان هستند و توانایی های بالقوه جهت انجام فعالیتهای پژوهشی دارند، پرورش استعداد های آنها و به فعلیت در آوردن مهارتهای بالقوه اهمیت بسزایی دارد که یکی از روشهایی که در این راستا می تواند منشاء اثر شود تشویق دانشجویان پزشکی به نوشتن یک تز تحقیقاتی است. از سوی دیگر بسیاری از این پزشکان در عرصه های بهداشتی - درمانی کشور در حال ارائه خدمات هستند که

خود فرصت مناسبی برای پرداختن به فعالیتهای پژوهشی فراهم می آورد.

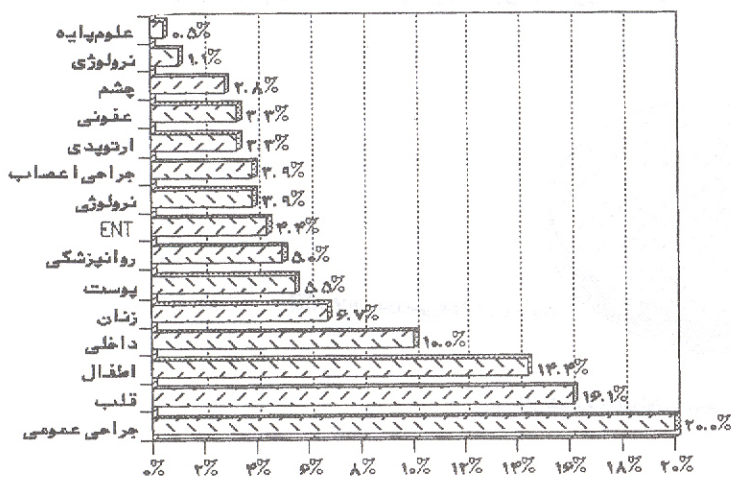
در این مطالعه پایان نامه های دوره دکتری عمومی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گیلان از سال ۱۳۶۹ تا ۱۳۷۳ مورد بررسی قرار گرفته است تا جایگاه آنها در میان فهرست فعالیتهای پژوهشی (تحقیق، ترجمه، معرفی بیماری، گزارش موارد بیماری و مقالات مروری) مشخص گردد. در اینجا ذکر این نکته الزامی است که بررسی و مطالعه بر روی پایان نامه های متعدد دانشجویان نشان می دهد که برخلاف نوشته های علمی دیگر که سبک و شیوه خاص آن معمولاً ارائه می شود در رساله نویسی هیچ نوع شیوه و قاعده کلی وجود ندارد و سبک نگارش پایان نامه ها در دانشگاهها، دانشکده ها، واحدهای آموزشی مختلف و حتی بین اساتید راهنما یکسان نبوده و هر گروهی در این مورد قوانین خاصی را وضع نموده است (۱۵) و چارچوب مشترکی برای ارائه وجود ندارد. از سوی دیگر پایان نامه ها انواع مختلفی دارند و هر نوعی از آن چه تحقیقی باشد و چه معرفی بیماری در جای خود دارای ارزش و اعتبار است و باید در جای خود مورد ارزیابی قرار گیرد. نتایج بدست آمده از این تحقیق می تواند به عنوان راهنمایی جهت تهیه چارچوبی هماهنگ برای نوشتن پایان نامه های دانشجویی و سوق دادن پایان نامه ها به سمت کارهای تحقیقی مورد استفاده برنامه ریزان این امر قرار گیرد.

مواد و روشها:

در فروردین ماه سال ۷۴ تعداد کل پایان نامه های دوره دکتری عمومی کتابخانه مرکزی دانشگاه علوم پزشکی گیلان که توسط فارغ التحصیلان سالهای ۷۳-۶۹ ارائه شده بود، مورد بررسی قرار گرفت. تعداد کل پایان نامه ها ۱۸۰ مورد بود. روش جمع آوری داده های مورد نظر مشاهده و ثبت در پرسشنامه بود، در این مطالعه پایان نامه هایی تحقیقی به پایان نامه های اطلاق می شد که گزارش علمی از یک تحقیق بوده و اطلاعات مشخصی را در بر گرفته است. منظور از مقاله

نمودار شماره ۱: فراوانی نسبی پایان نامه هابه تفکیک سال فارغ التحصیلی

نمودار شماره ۲: فراوانی نسبی پایان نامه هابه تفکیک رشته تخصصی پایان نامه ها

از میان پایان نامه هایی که بیشترین فراوانی را داشتند، پایان نامه هایی با عناوین جراحی بیشتر از همه بود. در رشته های جراحی - شامل جراحی عمومی و تخصصی - ۵۱٪ افراد مذکر پایان نامه ارائه داده بودند حال آنکه بین خانمها ۳۱٪ پایان نامه جراحی نوشته بودند. در رشته تخصصی اطفال خانمها بیشتر از آقایان پایان نامه ارائه داده بودند و این تفاوت از نظر آماری معنی دار بود.

مروری مجموعه ای مدون از مطالب علمی بود که در مورد یک موضوع مشخص به بحث پرداخته و این نوع مقالات دارای منابع متعددی هستند. گزارش موارد بیماری (Case series report) شامل گزارش چند مورد ویژگیهای یک بیماری جالب و یا نادر بوده و گزارش بیماری (Report Case) گزارش یک مورد منحصر به فرد، رویدادهای غیرمنتظره و یا مواردی بوده که دارای رابطه غیرمنتظره می باشند (۱۷). پایان نامه های ترجمه، پایان نامه هایی بودند که در آنها یک کتاب و یا قسمتی از یک کتاب و یا مطلبی مهم که به یکی از زبانهای خارجی نوشته شده است و زیر نظر استاد راهنما به فارسی برگردان شده است، همچنین با توجه به اینکه فصل مشترک تمام پایان نامه ها وجود خلاصه مقاله و فهرست منابع بود. این قسمت از پایان نامه ها با هم مقایسه گردید. در این بررسی از آزمون آماری Chi_square استفاده شد و معیار معنی دار بودن آزمون $P < 0.05$ در نظر گرفته شد.

نتایج:

در بررسی پایان نامه ها در این دوره ۵ ساله بیشترین فراوانی پایان نامه ها مربوط به دانشجویان فارغ التحصیل در سال ۱۳۷۲ بود که ۲۶/۷٪ از کل پایان نامه ها را تشکیل می داد. ۶۲/۵٪ ارائه دهندگان در این سال تحصیلی مذکر و ۳۷/۵٪ مونث بودند فراوانی و فراوانی نسبی پایان نامه هابه تفکیک سال فارغ التحصیلی در نمودار شماره ۱- نشان داده شده است.

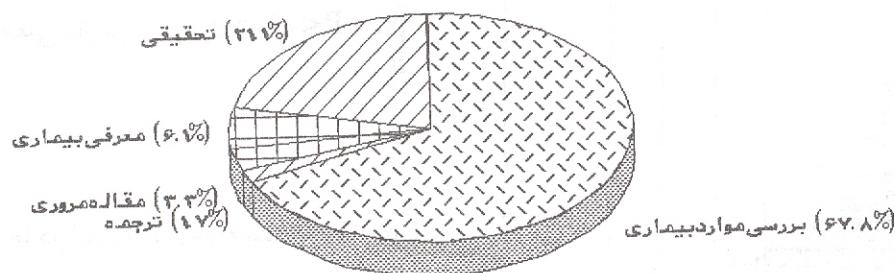
بیشترین فراوانی رشته تحصیلی پایان نامه به رشته جراحی عمومی اختصاص داشت (۳۶ مورد یا ۲۰٪). پس از آن به ترتیب قلب ۲۹ مورد (۱۶/۱٪)، اطفال ۲۶ مورد (۱۴/۴٪)، داخلی ۱۸ مورد (۱۰٪)، زنان ۱۲ مورد (۶/۷٪) اختصاص داشت. (نمودار شماره ۲-).

(جدول شماره ۱- با $X^2=14/2$ و درجه آزادی ۴ در سطح $P < 0/01$ معنی دار است)

جدول شماره ۱- فراوانی مطلق و نسبی رشته های پایان نامه به تفکیک جنس نگارندگان

رشته پایان نامه		قلب		اطفال		جراحی ها		داخلی		زنان		جمع	
فراوانی	جنس	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
مذکر	۲۳	۲۲/۱	۱۰	۹/۶	۵۳	۵۱	۱۰	۹/۶	۸	۷/۷	۱۰۴	۱۰۰	
مونث	۶	۱۲	۱۶	۳۲	۱۶	۳۲	۸	۱۶	۴	۸	۵۰	۱۰۰	
جمع	۲۹	۱۸/۸	۲۶	۱۶/۹	۶۹	۴۴/۸	۱۸	۱۱/۷	۱۲	۷/۸	۱۵۴	۱۰۰	

در بررسی نوع پایان نامه ها بیشترین فراوانی به بررسی موارد بیماری اختصاص داشت که تعداد آن ۱۲۲ مورد (۶۷/۸٪) بود. بعد از آن پایان نامه های تحقیقی ۳۸ مورد (۲۱/۱٪) بیشترین فراوانی را داشتند. کمترین فراوانی مربوط به پایان نامه های ترجمه بود (۳ مورد یا ۱/۷٪) (نمودار شماره ۳)

نمودار شماره ۳- فراوانی نسبی پایان نامه به تفکیک نوع آنها

بحث:

پایان نامه یکی از ابزارهای تحقیقاتی است که با وجود اینکه حاوی جدیدترین و پیشرفته‌ترین اطلاعات علمی و تخصصی است، ناشناخته مانده است (۱۸) در واقع می‌توان گفت یکی از منابع اطلاعاتی مهم و مفید موجود در کتابخانه ها مجموعه پایان نامه ها است که می‌تواند مورد استفاده بسیاری از اساتید و محققین و دانشجویان قرار گیرد (۱۹). پایان نامه از محصولات پژوهشی است که می‌تواند قدرت اعتماد به نفس، ابتکار، میل به پژوهش و تحقیق و کنجکاوی را در دانشجو پویایی بخشد و وی را با تازه ترین و

فراوانی نسبی پایان نامه تحقیقی از سال ۶۹ تا سال ۷۳ سیر صعودی داشته بطوریکه ۲۱٪ کل پایان نامه های تحقیقی به ۴۲٪ رسیده است با توجه به اینکه بجز در پایان نامه های ترجمه (۳مورد) فصل مشترک بقیه انواع پایان نامه ها خلاصه مقاله و فهرست منابع بود مطالعه ای اجمالی بر روی این قسمتهای پایان نامه ها صورت گرفت از بین ۱۷۷ مورد (۹۵/۵٪) دارای چکیده بودند. تعداد ۱۷۳ مورد (۹۷/۷٪) دارای فهرست و منابع بودند که الگوی صحیح نوشتن منابع بر اساس چارچوب vancouver (۱۸) در ۴۶ مورد یعنی ۲۶/۶٪ از آنها رعایت شده بود.

متخصص که بتدریج پس از تاسیس دانشگاه انجام گرفت، نسبت داد. در بررسی ۱۰ ساله دانشگاه تهران هیچ پایان نامه‌ای در گروه تحقیقی جای نگرفت (۱۰).

در بررسی مابیشترین فراوانی پایان نامه در رشته جراحی عمومی و بعد بترتیب قلب، اطفال، داخلی و زنان بود که در بررسی ۱۰ ساله دانشگاه تهران بیشترین فراوانی به ترتیب مربوط به رشته های داخلی، جراحی، اطفال و زنان بود چنانچه رشته قلب را جزء زیر تخصصهای داخلی فرض کنیم این دوترادف یکسان خواهند شد.

در بررسی حاضر فقط ۵/۰٪ پایان نامه ها به رشته های علوم پایه اختصاص داشت. با توجه به جایگاه مهم این علوم مشاهده می شود که مورد کم توجهی واقع شده اند. بهتر است در جهت ترغیب دانشجویان به انجام کار تحقیقاتی در این رشته ها اقدامات لازم به عمل آید. حقیقتاً این علوم ریشه های درختی هستند که میوه و ثمره آن را علوم بالینی تشکیل می دهند، بنابراین خشک شدن ریشه های این درخت به منزله نابودی میوه های آن است.

اگر انتخاب رشته پایان نامه را زمینه ای برای ادامه تحصیل در آن رشته بدانیم، علاقمندی خانمها به رشته اطفال نسبت به آقایان را می توان به طبیعت آنان نسبت داد. این مساله را میتوان به فال نیک گرفت چرا که در حال حاضر بترتیب پزشک زن برای ارائه خدمات بهداشتی - درمانی عمومی و تخصصی بویژه در رشته های زنان و زایمان و کودکان ضروری است (۲۱). از سوی دیگر علاقمندی آقایان به انتخاب پایان نامه هایی در زمینه رشته های مختلف جراحی بیشتر از خانمها است ($P < 0/01$).

نکته دیگری که در اینجا باید به آن پرداخت نگارش بخش "چکیده" در پایان نامه هاست. این بخش بیشترین توجه خوانندگان را به خود جلب می کند و باید حاوی یافته های مهم پژوهشی هر چند کوتاه اما متضمن نکات اصلی پژوهش باشد تا محققان را از مطالعه کامل پایان نامه بی نیاز نماید در پایان نامه های مورد بررسی ۵/۹۵٪ دارای این قسمت بودند اگر چه کیفیت آن ها در بسیاری از موارد با

آخرین دست آوردهای علمی و پژوهشی آشنا سازد. پایان نامه یکی از اسناد معتبر پژوهشی در هر کشور به شمار می آید. با وجود براین در برخی موارد دانشجویان هدفی را از نوشتن پایان نامه در طولانی مدت جستجو نمی کنند بطوریکه در یک بررسی از کل ۳۲۶ فارغ التحصیل درجات پزشکی و جراحی، ۲۷٪ فارغ التحصیلان که مدرک MD داشتند معتقد بودند که پایان نامه آنها هیچگونه فایده علمی برای آنها نداشته است (۲۰). با اینحال می توان گفت که اگر چه نوشتن یک پایان نامه وقت زیادی را صرف می کند ولی حداقل اینکه تجربیات بالینی بیشتری را می توان در طی این مدت بدست آورد (۱۲).

نگاهی اجمالی به پایان نامه های دهه چهل و پنجاه نشان می دهد که پایان نامه به جای تحقیقی بودن، برخاسته از ذوق و عشق به انجام وظیفه ای هر چند کم مایه و بی ارزش بدل شده است. پر واضح است که عدم توجه اساتید راهنما بعلمت مشغله های فراوان و گاه عدم احاطه علمی تخصصی کافی، عدم اطلاع از تحقیقات انجام شده، عدم وجود شبکه های اطلاع رسانی گسترده و بسیاری از عوامل دیگر در این راستا بی تاثیر نبودند. خوشبختانه در سالهای اخیر محتوای علمی پایان نامه ها سیر صعودی یافته و با بررسی اجمالی در منابع و مآخذ در می یابیم که دانشجویان به استفاده از منابع جدید علمی تخصصی تمایل بیشتری نشان می دهند (۱۸). در هر حال برای بررسی روند روبه رشد فعالیتهای پژوهشی، بررسی محصولات پژوهشی در دانشگاهها نظیر پایان نامه ها و سایر انتشارات می تواند مفید باشد (۱۸).

در بررسی حاضر فقط ۱/۷٪ پایان نامه ها جزء پایان نامه های ترجمه بود حال آنکه در بررسی ده ساله پایان نامه های دوره دکتری عمومی دانشگاه علوم پزشکی تهران ۶/۵۷٪ کل پایان نامه ها را تشکیل می داد. که بطور نسبی از سال ۵۵ تا سال ۶۴ رشدی معادل ۴۴٪ داشته است (۱۰). برعکس در این مطالعه تحقیقات پس از بررسی موارد بیماری با ۱/۲۱٪ کل پایان نامه های تحقیقی روند رو به رشدی داشته است. این مساله را می توان تا حدودی به جذب هیات علمی

طرح تحقیقاتی و نگارش آن به صورت پایان نامه و مقاله برای اعضای هیات علمی دانشگاهها گذاشته شود و به عنوان امتیاز برای آنها تلقی شود.

۵- هر چند سال یکبار پایان نامه های دانشگاهها از نظر نقاط قوت و ضعف بررسی شود تا جهت تقویت نقاط قوت و رفع موانع اقدامات لازم صورت گیرد.

۶- برای دانشجویانی که عنوان پایان نامه خود را در یکی از رشته های علوم پایه انتخاب کرده اند تسهیلات ویژه در نظر گرفته شود.

۷- در مورد رشته هایی که دانشجویان کمتر علاقمند به انتخاب عنوان پایان نامه در آن رشته می باشند مشکلات و معضلات ریشه یابی و در صورت امکان مرتفع گردد.

۸- در صورتیکه یک سیستم ارزیابی سراسری در دانشگاهها جهت ارزیابی پایان نامه ها فراهم شود. نمره پایان نامه بعنوان یکی از معیارهای پذیرش دستیار در رشته های تخصصی مورد توجه قرار گیرد.

۹- "گروه درسی" که هر سال بیشترین فراوانی پایان نامه های تحقیقاتی را به خود اختصاص دهد مورد تشویق قرار گیرد.

۱۰- جهت تشویق دانشجویان، هزینه تایپ، تکثیر و صحافی پایان نامه هایی که نمره عالی در یافت کرده اند به آنها پرداخت شود.

استانداردهای موجود فاصله داشت اما قرار دادن این بخش از پژوهش در پایان نامه در واقع برداشتن گام مهمی برای خلق یک اثر پژوهشی است. از سوی دیگر اگر چه حدود ۹۷٪ پایان نامه ها دارای فهرست بودند ولی الگوی صحیح نوشتن منابع در قسمت اعظم آنها رعایت نشده بود جالب اینجاست که مواردی که این الگو در آنها رعایت شده بود عمدتاً پایان نامه های تحقیقی را شامل می شد و این نکته بیانگر این حقیقت است که اساتید راهنمای طرحهای تحقیقاتی برخلاف سایر موارد جنبه های مختلف یک طرح پژوهشی را مورد توجه قرار می دهند. در خاتمه ذکر چند پیشنهاد ضروری بنظر می رسد.

۱- دانشجویان پزشکی به نوشتن یک پایان نامه تحقیقاتی ترغیب و تشویق شوند.

۲- دانشکده های پزشکی در انتخاب یک عنوان مناسب و استاد راهنمای مجرب و آگاه به دانشجویان کمک کنند.

۳- چارچوبی هماهنگ برای نگارش صحیح یک پایان نامه توسط معاونت آموزشی و معاونت پژوهشی وزارت بهداشت - درمان و آموزش پزشکی تهیه شده و به تمامی دانشگاههای تابعه ابلاغ شود.

۴- کلاسهای آموزشی - ترجیحاً "به صورت کارگاهی (Workshop) - جهت آموزش صحیح روند انجام یک

منابع:

۱- منصوری رضا: نگرشی بر وضعیت تحقیقات در ایران. فصلنامه سیاست علمی پژوهشی، ۱۳۷۰، شماره اول، صص: ۲۷-۱۵.

۲- توسلی فرحی، مینا: "بررسی کمی اطلاعات پزشکی و زیست پزشکی تولید شده توسط اعضای هیات علمی سه دانشگاه علوم پزشکی تهران، ایران و شهید بهشتی طی سالهای ۷۰-۶۵". پایان نامه کارشناسی چاپ نشده ارشد دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی ایران، ۱۳۷۳. صص ۳-۱.

۳- وزارت فرهنگ و آموزش عالی، دفتر امور پژوهشی. راهنمای طرحهای پژوهشی کشور: طرحهای پژوهشی خاتمه یافته شورای پژوهشهای علمی کشور. تهران: وزارت فرهنگ و آموزش عالی، ۱۳۶۲.

۴- دولتی، یحیی: آموزش پزشکی در جمهوری اسلامی ایران: کمیت یا کیفیت کدام یک. دارو و درمان، ۱۳۶۸، سال ششم شماره ۶۹، صص: ۴.

۵- "دانشگاهها، تحقیق و توسعه مرزهای دانش". کیهان ۱۳۷۵، ۲۷ آبانماه، صص: ۵.

۶- مهدوی، محمدتقی: جریان تولید (تهیه)، توزیع (اشاعه) و مصرف اطلاعات. اطلاع

- رسانی، ۱۳۶۸، (۱)، ۱۰، صص: ۷۳-۸۰.
- ۷- منصوری، رضا: نگرشی بر وضعیت تحقیقات در ایران. فصلنامه سیاست علمی پژوهشی، ۱۳۷۰، شماره اول، صص: ۱۵-۲۷.
- ۸- دولتی، یحیی: آموزش پزشکی در جمهوری اسلامی ایران. دارو درمان، ۱۳۷۲، سال دهم شماره ۱۱۴، صص: ۳.
- ۹- شریفی، مظفر: تحقیق و توسعه و دانشگاه، مجموعه مقالات سمینار تحقیق و توسعه. تهران: سازمان پژوهشهای علمی و صنعتی، ۱۳۶۸، صص: ۹۱-۲۸۷.
- ۱۰- مقدم منصور، فتاح: بررسی ده ساله پایان نامه های دوره دکتری عمومی دانشگاه علوم پزشکی تهران. مجله دانشکده پزشکی تهران، ۱۳۶۵.
- 11-Williams WO. A survey of doctorates by thesis among general practitioners in the British Isles from British Isles From 1973 to 1988. Brtish Jou Gen Pract 1990: 40:491-40.
- 12-Snaith ML: Do you need to write a thesis? Annals of Rheumatic Dis 1991:50:61.
- ۱۳ - عزیزی، فریدون: تلاش برای ارتقاء کیفیت آموزش پزشکی، دارو و درمان، ۱۳۶۶، سال چهارم شماره ۴۲، صص: ۶-۳.
- ۱۴- چادگانی پور، مصطفی: نگارش علمی. اصفهان: دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، ۱۳۷۳، صص: ۴.
- ۱۵- هوت، ادوارد: شیوه نگارش و نشر مقالات علوم پزشکی. ترجمه اسداله آزاد. مشهد: دانشگاه علوم پزشکی مشهد، ۱۳۶۷، صص: ۷.
- ۱۶- دانشگاه علوم پزشکی گیلان، دانشکده پزشکی، آموزش بالینی: چارچوب هماهنگ برای نوشتن پایان نامه ها. رشت: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گیلان، [بی تا].
- ۱۷- کمیته بین المللی سردییران مجلات پزشکی: اصول مشترک و ضروری برای ارسال دست نوشته ها جهت چاپ در مجلات پزشکی. ترجمه عبدالرسول سبحانی. رشت: معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گیلان، ۱۳۷۵.
- ۱۸- بنی اقبال، ناهید: پایان نامه ها به عنوان ابزار تحقیق، مجموعه مقالات سمینار تحقیق و توسعه. تهران: سازمان پژوهشهای علمی و صنعتی ایران، ۱۳۶۹، صص: ۵۶۲.
- ۱۹- دست پاک، جلال: فهرست پایان نامه های تحصیلی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی یزد. جلد اول. یزد: دانشگاه علوم پزشکی یزد، [بی تا].
- 20-Nade S. Higher Medical and surgical degrees in the University of Sydney. Med Educ 1978:12(3):226-9.
- ۲۱- عزیزی، فریدون: آموزش پزشکی، پیشرفت ها و تنگناها. مجله دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، سال دوازدهم شماره های ۴۱ و ۴۲، صص: ۸.

A Five Year Study on Dissertations of Medical Students in Guilan University of Medical Sciences From 1369 to 1373.

F.Mansour.Ghanaie,M.D.

A.Shafaghi,M.D. M.Faridi,M.D. H.Nikzad,M.D. A.Azimi,M.D.

ABSTRACT:

Research in various fields of medical sciences will lead to promotion in this knowledge. Research is a serious activity in medical college and other fields of science. It is a main portion of university activities that must be performed by students, educators and professors in various fields of sciences.

This study has been carried out to examine medical dissertations and to specify its place in research activities (research, translation, introduction of disease, case reports and review of literatures) during five years (1369-1373) in Guilan University of Medical Sciences.

Data collection method included observation and record in questionnaire. The data were analysed by chi-square and the significant criteria were measured ($P < 0.05$).

In this investigation, our results show that from 180 selected dissertations, the most frequency was related to graduate students in 1372, and consisted of 26/7% all dissertations.

The most frequency of educational fields was related to general surgery (20%) and after that, there were cardiology, pediatrics, internal medicine, gynecology respectively. 51% of male students' dissertations were related to general and special surgical fields, while, 31% of female students had completed surgery thesis, but as regards pediatrics field, the female dissertations were more than those of male students. This difference was statistically significant ($p < 0.01$).

In investigation of different kinds of dissertations, the most frequency was related to the cases of disease (67/8%) and the lowest rate was related to translation dissertation. (1/7%)

In our research, 95/5% of dissertations had abstracts and 26/6% of them were used as correct model for resource-writing based on Van Cover framework.

We recommend that students be encouraged to write research dissertations and also, we offer that a consistent framework be provided for this intention by the Ministry of Health and Medical Education.

Key words: Dissertations, Academic/Guilan University of Medical Sciences\ students, Medical